Anarkisten

ORGAN FOR SKANDINAVIEN
Udg. af en Gruppe Anarkister. Ansvarh. J. Mortensen.
5 Ø. pr. Nr. 35 Ø. halvaarl. Udland 10 Ø. pr. Nr., 1 Kr. aarl

Nr. 6 Marts 1908 2 Aarg.

Judas.

Længe nok han havde kæmpet
for sin lyse, stærke Tro,
Flammen nu kun oste dæmpet,
falden gradvis sløvt til Ro.

Blikket, som han hidtil vendte
hedt begejstret udadtil,
hvor dets Varme Gløden tændte,
Spejl for Jeget være vil.

I hans Tankedyb det grubler:
Hvortil vel et Ideal?
Skade gør kun syge Skrupler,
Fremtidskamp er Nutidskval.

Bort med hver en Troskabstanke,
Skidentøj er al Moral,
Hjærtet for sig selv skal banke,
Retsind er kun Gøgl og Pral.

Blodet bruse skal i Aaren,
som Fanfaren for mit Jeg;
Blændværksstien vælger Daaren,
Egoisten Selvets Vej.

— — — —

I samme Stund er
Judas en Forræder.
han troløst sjakred' med en Andens Liv,
mens tred've Penge Egoisten glæder.

— — — —

Han grisk og slesk
om Sølvet knytter Haanden —
men Fryd blev vendt til Vaanden,
og Glæden besk.

Som sleben Kniv
de skønne, blanke Penge
selv Hjærtet kunde flænge,
gav Død for Liv.

I Raseri
de hadske Øjne skumler
og fraadefyldt han mumler:
Ej alt forbi —

Med vildt Begær
han ud i Livet danser,
for sine hede Sanser
at døve her.

Men hvilken Tort! —
han faar kun fat i Skyggen;
naar han vil gribe Lykken,
den viger bort.

Forpustet han
i Favnen fluks nu springer
paa En, der sindigt Leen svinger,
en Knokkelmand:

Du Egoist,
som ej vil Glæden dele,
men sluge kan den hele,
din Lod er trist.

Naturen bød
dig Fællesskab benytte;
vil intet Baand Du knytte,
er Livet Død.

Dit Øjes Hvælv
har Dyriskheden røbet,
Du er fra Maalet løbet
og fra D i g s e l v.

Tag Rebet her,
af Egoismen drejet,
og knyt det fast om Jeget,
dets hele Værd!

— — — —

Det dinglende, troløse Hoveds Nikken
i Kredsen af graadige Ravneskrig
er vidnende om, at selv Jegets Lig
blev til i et F æ l l e s s k a b med — Strikken.

Li-ping.

Anarkismen.

Svar til Gustav Bang.

De har i en Serie Artikler i „Social-Demokraten" taget Anarkismen frem til Behandling. Maaden, hvorpaa De har gjort dette, viser den grænseløseste Ringeagt for de mange tusinde Læsere og aabenbarer Deres næsten for sangvinske Haab om, at Deres „videnskabelige" Ordgyderi, Deres elendige Sammensurium af taabelige Paastande og meningsløse Selvmodsigelser kritikløst kan glide i Gabet paa alle rettroende Social-Demokrater.

Pladsen her tillader ikke en detailleret Imødegaaelse, men naar jeg i det følgende blot vil paapege de værste Uhyrligheder, da er det ikke, fordi Deres Betragtninger kvalitativt fordrer noget Svar — dertil er de for vaasede — men fordi Deres Artikler gennem den desværre store Udbredelse, ikke bør staa uimodsagte.

De udslynger først den mildest talt forbavsende Paastand, at Anarkismen er en reaktionær Middelstandsbevægelse, der har sit Sæde i „Smaaborgerskabet", som De saa diplomatisk udtrykker Dem, hvorimod Socialismen er Udtryk for Proletariatet. Om dette samme Proletariat siger De med vammel Smiger, at det har fuld Bevidsthed om den *verdenshistoriske* Rolle, det selv er kaldet til at spille! Nej, vær De glad, Hr. Bang, at f. Eks. den danske Proletars Horisont er saa snæver, som den er, og at han intet kosmopolitisk Syn ejer, for i saa Fald turde Deres Dage som socialdemokratisk Oplysningsautoritet være talte.

Med Hensyn til Deres komiske Paastand om, at Anarkismen hører hjemme i „Smaaborgerskabet", vil jeg blot spørge Dem, hvordan det kan være, at Anarkismen har vundet flest Tilhængere i de økonomisk slettest stillede Lande, t. Eks. Spanien og Italien, og at Anarkisterne maa søges i disse Landes elendige Sulteproletariats Rækker, hvorimod Anarkismen i et Middelstandsland som Danmark kun har vundet meget ringe Udbredelse?

Erfaringen taler saaledes imod denne Paastand.

„Den historiske Udvikling er det Grundbegreb, hvormed Socialismen, den absolute Menneskenatur det Grundbegreb, hvormed Anarkismen arbejder," siger De.

Dette er for saa vidt rigtigt, kun forstaar De ved den absolute Menneskenatur noget abstrakt, hvorimod jeg hævder, at netop den *konkrete* Menneskenatur danner Grundlaget. Og De paastaar endvidere, at Menneskenaturen er yderst foranderlig med Undtagelse af et lille Antal af de elementæreste naturlige Drifter. Saadanne Drifter maa vel være: Næringstrang, Forplantningstrang, Arbejdstrang og Hviletrang m. m., med et Ord, det dyriske Behov. Og Anarkismen fordrer som naturligt er dette Behov tilfredsstillet. Den hævder, at en Menneskenatur og en Samfundsform, der lader haant om de elementære Drifter, er bundfalsk, ja det rene Vanvid. Hvad gavner al Moral og den saakaldte højе Kultur, naar daglig Masser af Mennesker Kloden over sulter ihjæl? Disse Forhold maa betragtes som absolut sindssyge. Hvad vilde man sige om et Menneske, der stod i Fødevarer til op over Ørerne og sultede ihjæl, naar han kun behøvede at strække Haanden ud for at faa, hvad han behøvede? Han vilde uden Tøven af alle erklæres for gal. Men paa det samme meningsløse Standpunkt befinder sig Størsteparten af Menneskeheden, idet dens Hænder og Vilje er bundet af en fiks Idé, den permanente Psykose, der betegnes: Ejendomsretten. Hver den, som besidder om blot en Gnist af oprindelig Natur og selvstændig Vilje, vil være i Overensstemmelse med al sund Fornuft, naar han giver disse Tilstande et Spark, saa radikalt han formaar.

De kræver derimod, at den sultne først skal undersøge, om Tarmene nu ogsaa skriger i Takt med Reglerne for videnskabelig Tænkning, og hvis de gør det, har han ikke andet at gøre end at tygge videre paa Udviklingslæren og fylde Maven med den. Og at noget Menneske kan hengive sig til denne Idioti, dertil bidrager den Lære, som De docerer, nemlig om Forholdenes Magt, Læren om Individets Magtesløshed overfor de sociale Forholds jernhaarde Love. Det farlige ved denne Lære er, at den er bygget paa halv Sandhed; men naar den halve Sandhed pustes op til fuld Sandhed, da bliver Resultatet nemt, som i dette Tilfælde, en dundrende Løgn.

Lige saa vist som Mennesket paavirkes af Omgivelserne, af de sociale Forhold, lige saa vist kan eller bør han være med til at producere disse. Der finder en ustandselig Vekselvirkning Sted mellem Individ og Omgivelser, og denne Vekselvirkning er en Betingelse for alt Fremskridt, ja for alt Samfundsliv. Der er derfor al mulig Grund for den enkelte til med hele sin Evne og af alle sine Kræfter at søge Forholdene omdannede i Overensstemmelse med sine Ønsker. Konsekvensen af Deres Teori om Forholdenes og de jærnhaarde Loves altbesejrende Magt bliver derimod, at Individet skyndsomst flygter fra sig selv, opgiver sit eget Jeg, af al Magt arbejder paa at underkue sine Ejendommeligheder og dermed lægger sine bedste Evner øde — altsammen for at tilpasse sig Omgivelserne. Denne Lære er saaledes baade livs- og menneskefjendsk, og dens Resultat bliver ufravigeligt Konservatisme eller Selvopgivelse. Særlig her i Landet — hvor Befolkningen, nærmest paa Grund af de geologiske og klimatiske Forhold, fødes med det mindst mulige Kvantum Energi og Impuls — her skal

denne Slaphedsteori nok virke fuldkomment søvndyssende.

Under Omtalen af de anarkistiske Teoretikere nævner De først og fremmest Proudhon som Stamfader til den anarkistiske Bevægelse. Det er meget vanskeligt at sige, hvem der er Fader til Anarkismen. Der har til alle Tider eksisteret Mennesker, som kæmpede for den absolute Frihed, længe før Betegnelsen Anarkisme eksisterede, men derimod har Bevægelsen kun én Moder, og det er, trods Deres ivrige Protest, den sunde, oprindelige Menneskenatur.

Overfor den store Tænker Proudhon har De selvfølgelig straks Betegnelsen parat — som overfor alle Anarkister — at han er Repræsentant for Smaaborgerskabet. De maa have ejendommelige Begreber om smaaborgerlige Tanker, naar denne Mands berømte Konklusion udtales i „Ejendom er Tyveri". Disse tre Ord indeholder for mig en af de radikaleste og mest revolusjonære Sandheder, der nogensinde er fremsat, den er saa revolusjonær, at kun et ringe Mindretal forstaar den, og den betegnes endda af dette som et Paradoks.

Det staar for mig som et Bevis paa, hvor langt Mennesket er kommet bort fra sig selv, at det har den største Møje med at forstaa en Sandhed, som i Virkeligheden er saa lige til og kan udtrykkes i de faa Ord. Og naar De siger, denne Proudhons Paastand er af tvivlsom videnskabelig Værdi, da fastslaar De dermed kun, at Videnskaben, hvis Eksistensberettigelse og Maal er Sandhedens Erkendelse, ligesom alt andet, er kommen ind paa de almindelige Afveje. Forøvrigt skal jeg ikke fordybe mig i Betragtninger over Proudhons Værker. Mangt og meget deri er jo tids- og lokalbestemt, og jeg har den Fordel, at jeg med Anarkistens Mangel paa Autoritetstro kan ransage og kritisere alt, uden at sværge til nogen anden Fane end min egen.

Efter Proudhon følger en nogenlunde indgaaende og tildels objektiv Omtale af Bakunin og Krapotkin, men — maa jeg forbavset spørge — hvorfor i al Verden har De ikke med et Ord omtalt Max Stirner? Er han saa ubetydelig, at han slet ikke kan ses i den historiske Udvikling, eller er han umulig i Udviklingslæren? Det er ret beklageligt, eftersom den individuelle Anarkisme gennem ham og hans Bog „Den eneste og hans Ejendom" har hvervet sig ikke saa ganske faa Tilhængere. Han og Krapotkin plejer almindeligvis at blive stillede som de personificerede Modsætninger indenfor Anarkismen. Max Stirner staar som Jegets, Egoismens, det isolerede Individs Apostel, og Krapotkin er Altruismens, Gensidighedens og Fællesskabets Talsmand. Efter min Mening staar de kun tilsyneladende som Modstandere, i Virkeligheden supplerer de hinanden, idet hver især repræsenterer sin Side af — ja undskyld Ordet — Menneskenaturen.

Hvert eneste Menneske ejer Grundbetingelserne for de Begreber, som betegnes med Individualisme og Kommunisme. Den nøjeste Sammenknytning viser sig i de elementære Drifter, der i deres Opstaaen er individuelle, men i deres Tilfredsstillelse som Regel kommunistiske. Hos det nyfødte Barn er Næringstrangen rent egoistisk og individuel, men dens Tilfredsstillelse sker i Fællesskabet (med Moderen). Det samme Princip gør sig senere gældende med Hensyn til Kønsdriften. I ethvert Menneske er saaledes baade Individualisme og Kommunisme repræsenteret; men især hos Anarkisten, ogsaa den kommunistiske, maa den individuelle Side være mere end almindelig fremherskende, fordi en særlig kraftig Selvstændighedsfølelse er Betingelsen for at gøre saa skarp Front mod Samfundet, som Anarkismen forlanger.

Efter denne lille Digression, fremkaldt af Deres og Udviklingslærens Glemsomhed, skal jeg slutte af med nogle Bemærkninger til Deres Slutningsartikel, hvori De skriver, at Daadspropagandaen, Attentaterne, har været fuldstændig frugtesløse. Det kan jeg ikke indse. Der behøves meget kraftige Midler for at vække Folks slumrende Bevidsthed, og et Attentat formaar i hvert Fald i det givne Øjeblik at fremtvinge en Tanke om Samfundsforholdene; men selvfølgelig har jeg aldrig tænkt mig ad denne Vej at kunne udrydde Magthaverne.

Under Daabspropagandaen omtaler De ogsaa Tyveri, Bedrageri og Falskneri som Individualistens Ekspropriasjon af de Værdier, som med Rette tilhører alle. Ganske rigtigt, men Staten er jo bygget over de selvsamme Principer, og naar Individualisten stjæler og bedrager, er han faktisk i Overensstemmelse med de statslige Grundtanker, men Staten giver tillige Regler for *hvorledes* der skal stjæles og bedrages, og her er det, at baade Forbryderen og Anarkisten tillader sig at gaa ad egne Veje.

Men naar De paastaar, at den professionelle Forbryder og Anarkisten paa en forunderlig Maade smelter sammen i denne sindssyge(!) Logik, da er det en Fejltagelse.

Forbryderen og Anarkisten handler ud fra vidt forskellige moralske Forudsætninger, idet den første er sig bevidst at gøre noget galt, hvorimod Anarkisten kun handler i Overbevisningen om, at det er rigtigt.

Forøvrigt vil De finde dette Spørgsmaal nærmere behandlet andetsteds i Bladet. Ganske komisk virker det i denne Sammenhæng, at De betegner Anarkismen som en kunstnerisk literær Modebevægelse. Dermed stempler De jo Kunstnere og Literater som Sindssyge og Forbrydere, eller i alt Fald som Bærere af syge og forbryderiske Tanker. Saa vidt jeg ved, har man ikke ofret Dem et Svar, og det viser bedst, hvilken Betydning der blandt Skribenterne tillægges Deres Afhandlinger.

Med Hensyn til Deres perfide og ganske løgnagtige Paastand om, at Anarkisterne arbejder i Forstaaelse og Forbindelse med Politiet, forveksler De sikkert Deres eget Parti med os. Politiet og Anarkisterne hader tvertimod hinanden alle Steder af et oprigtigt Hjærte, og det *maa* være saaledes. De vil maaske ogsaa paastaa, at det eneste Anarkistattentat, der er forefaldet her i Danmark, nemlig Sofus Rasmussens, at det var arrangeret i Forbindelse med Politiet? Jeg kan kun tænke mig en Grund til Deres gemene Sigtelse, den, at intet Middel er for lurvet, ingen Løgn for aabenbar, blot den kan bruges som Mistænkeliggørelse.

Gentagne Gange taler De om Anarkismens Tilbagegang. Jeg har den modsatte Opfattelse. Antallet af anarkistiske Blade og Tidsskrifter er i stadig Stigen og ligeledes Antallet af vore Grupper og Foreninger. De siger, at Anarkisterne bliver Socialdemokrater, men den tænkende Anarkist kan ikke blive troende Socialdemokrat. Og en Tyrkertro skal der til for at leve paa de socialdemokratiske Illusioner. Anarkisten vil intet have med den socialdemokratiske Taktik at gøre, og han kan nu engang ikke forstaa, at man bekæmper et Samfund ved at sætte sig mageligt tilrette i det. Naar De kalder Anarkisterne for *Smaa*-Borgere, dannes unægtelig en Kontrast til Deres Parti, som har skabt *Stor*-Borgere af sine Tillidsmænd. Men Anarkisten kan ikke mættes af andres Fedme, og ikke heller er han tilfreds med de afgnavede Reformben, som tilkastes efter Middagen. Han fordrer intet mindre end sin Menneskeret ubeskaaret. Jeg læste forleden i Deres Hoforgan et Citat, der udmærket illustrerer Forskellen paa anarkistisk og socialdemokratisk Taktik: „Det gør ondt, men det er Betingelsen for et fremtidigt sundt Liv i Samfundslegemet — hellere en rask Operation end et langvarigt Kvaksalveri."

Jeg foretrækker i Følge min Karakter Operationen, og De har, trods Doktorhatten, valgt det sociale Kvaksalveri.

J. E. Mortensen.

Kvinden og Valgretten.

I denne Tid bliver man Vidne til en ivrig Agitasjon for Kvindernes Valgret fra Socialdemokratiets Side, det mangler ikke paa Reklame og Demonstrasjoner, som i andre Lande antager en næsten hysterisk Karakter. I England f. Eks. er Kvinderne ligefrem gaaet helt fra Sans og Samling, saa de slaas saa at sige paa Livet „for Valgretten". Næsten hver Dag kan det læses, at nu har Valgretskvinderne igen været paa Spil, har sat denne eller hin Intrige i Scene, eller saa og saa mange af dem er arresterede for Valgrets-Agitasjonens Skyld.

Herhjemme gaar det jo lidt mere rolig og stilfærdig til, det ligger i Danskens Koldblodighed og Træghed, men desuagtet høres Omkvædet af Kvindernes Valgret tidlig og silde i de saakaldte bedre Kredse. Der slaas paa Stortromme for den, der sendes Deputasjoner og Resolusjoner, holdes lokkende Taler og udbringes vældige Leveraab „for Kvindens kommunale og politiske Valgret". Hvorvidt har Kvinden nu nogen Interesse i Valgretten? Er det virkelig, som Socialdemokraterne paastaar, Vejen eller Midlet til Frigørelsen?

Lad os se lidt nærmere paa den Ting, der kaldes Kvindens Frigørelse.

Naar vi betragter det menneskelige Samfund, er vi tvungen til at bemærke, at Kvinderne ligesaavel som Mændene er inddelt i Klasser, Over- og Underklassen, Kapitalister og Proletarer, hvis Interesser i det daglige Liv er stik imod hinanden, eftersom Underklassen, Proletaren, maa arbejde og slide for sine naturligste Fornødenheder, medens Overklassens Medlemmer kan leve højt paa deres egen Ladhed og deres fænomenale Ævne til at udbytte dem, der intet andet ejer end deres Hænders Arbejdskraft. Denne Kendsgerning kan ingen gaa udenom. Men hvorledes kan da Proletarkvinden, Arbejdersken, have Interesser sammen med Bourgeoisikvinden? Viser ikke netop denne Kendsgerning, at Kvindens Frigørelse falder sammen med Proletariatets, og at denne maa være hele Underklassens eget Værk og ikke nogle faa Repræsentanters politiske Makværk?

Den politiske Frihed vil aldrig faa nogen Betydning for og henimod Proletariatets Frigørelse, se paa Amerika med politisk Frihed, er der noget Land, hvor der eksisterer større Udbytning og værre Svindel end netop i Amerika?

Nej, Underklassens Kvinde kan ikke have Interesser sammen med Overklassens, hendes Kamp maa fremfor alt have til Maal at afskaffe Klasse og Lønsystemet, og hvordan skulde hun kunne gøre dette med Stemmesedlens Magt?

Afskaffelsen af Lønslaveriet betinger en forudgaaende Omvæltning, medens Valgretten er paa det Bestaaendes Side, er lovlig.

Og hvad vil Arbejdersken opnaa, hvis hun benytter denne efterstræbte Valgret? Nogle Embeder, betalt eller ubetalt, for de faa udvalgte af deres egen eller Bourgeoisiets Midte med Mandat til at handle paa de manges Vegne ad parlamentarisk Vej. En langvarig Kamp for nogle Reformer, som ingen saadanne er, men alligevel er gjort til Lov, til Fordel for Over-

klassen, paa Bekostning af de smaa i Samfundet. Ja, til Fordel for Overklassen! Kapitalisten, der ser sin Fordel i at tilkaste os nogle Krummer, for paa den Maade at afkøle Gemytterne lidt i deres eget Favør og holde den store Masse nede i Uvidenhed og Fattigdom, saa alle Oprørstanker kvæles, vil selv kunne leve videre sorgløst og overdaadigt som før.

Dette vilde være Udbyttet af den Kamp med Stemmesedlen som Vaaben, og det samme, som Mændene alt har prøvet og erfaret i 30 Aar. I alle disse mange, lange Aar, i en hel Menneskealder har Mændene gnavet dette usle Kodben, som de mægtige saa naadigt har tilkastet dem i Bevidsthed om dets Tryllekraft, og det lykkedes storartet; Mændene opnaaede da at hæve nogle faa opefter, fra deres egen Midte flytte dem over i saadanne Omgivelser og Forhold, hvor de uundgaaelig blev paavirket i baade Sind og Skind, men de selv, Millionerne, lever under de samme usle Kaar fra Haanden i Munden, og knapt det endda.

Udadtil ser det jo tilsyneladende lidt bedre ud, men i Krogene ser det maaske værre ud nu end for 30 Aar siden.

Og Proletarkvinden, har hun ikke været med til det altsammen? Jo, hun har lidt under det som Barn, som Ungpige, som moden Kvinde, hun har stridt og haabet og er skuffet og bedraget. Forbitret og forgræmmet gaar Dagene for hende med Slid og Slæb ligesom før. Og dog — skulde hun kunne være med til hele Staahejen om igen, til trods for alle hendes Erfaringer?

Nej! hun, Proletarkvinden, maa blive klar over, at saaledes gaar det ikke længere nu. Udbytteriet, baade økonomisk og politisk, det har vi haft nok af ved Mændenes Eksempel. Og hun vil blive klar over det, hun vil lære at forstaa, at hendes Interesser mødes med hendes mandlige Kammeraters, med hele Klassens paa økonomisk Omraade, og at det er her, Kampen maa føres. Hun vil lære at forstaa, at Parlamentarismens, Valgrettens Sejre, ikke er andet end Blændværk for hende, at de gaar ud paa at afstive og vedligeholde det Samfund, der ikke har andet end Tvang og Trældom for hende og hendes Lidelsesfælle, Proletaren. Hun vil komme til at skælne imellem sine egne og Overklassekvindens Interesser, at disse aldrig kan mødes men gaar i modsat Retning, at derimod hendes største og første Krav resulterer i at gøre Ende paa det Hele. Og hun vil gøre det; sammen med sine Klassefæller vil hun paa Fællesinteressens Grundlag gaa frem og nedrive alle de Skranker og alle de Fordomme, der har samlet sig som en Mur omkring Autoritetens og Ejendomsrettens Herredømme.

Hurtigere, end mange tror, vil den Bevægelse komme, der skal tilintetgøre og hævne al den Uret, der er og stadig bliver begaaet mod Legionerne i Underklassen, den vil afsløre alt det falske og al den Humbug, der klæber ved den parlamentariske Løgn, saa den ses i hele sin Nøgenhed som et ypperligt Middel til at gøre Proletarerne umyndige og opkaste sig til deres Herrer

Den Bevægelse vil knuse denne Løgn, lære Proletariatet at afkaste Aaget og hidføre den Omvæltning, vi bevidst eller ubevidst Alle længes efter, og som bringer Frihed og Ret til Alle.

Louise.

Kongemord.

Skal der jubles?

Det ligger i Sagens Natur, at Menneskene i et saadant Øjeblik, da Telegrafen sender et opsigtvækkende Telegram ud over Verden, deler sig i to i Tankerne deltagende Lejre — for og imod. Og — det kan siges med det samme — med lige liden Grund og Ret. Hvad der er bestialsk, dybt saarende og ondt for den ene Part, bliver for den anden, Modet — sukkersødt og godt. Og for Pressen, som sammensætter de forskellige Doser, bliver det hele Forretning.

Men er dette Spørgsmaal — Kongemordet — saa meget værd, netop fordi det er en Konge og en Kronprins og ikke et almindeligt Menneske, der er myrdet, saa viser det, hvilket Dyb af Autoritetstro, der endnu stikker i Menneskene.

Det er stygt, siger man. Kongen er da ogsaa et Menneske med Følelser, personlig elskværdig og i mangt og meget interesseret. Og hvad kan han nu en Gang gøre for, at han er bleven Konge? Og kommer der ikke straks en ny, der hvor han falder?

Hvor mange, mange Mord foregaar der ikke hver evige Dag i hver en „Stat" med sin Regering og sit Overhoved, „Staten", denne Konstruktion af Tyranner og Slaver?

Jamen, derfor — saa til Helved med en Konge og en Kronprins!

Saa ynkes man over den Efterlevende, Dronningen, og over den forfærdelige Smerte hun maa bære. Hun, som ser sin Mand og sit Barn blive skudte for hendes Øjne, hun, som i den farlige Stund viser sig saa modig, menneskelig, at hun rejser sig og vil dække sine Kære.

Ja, i Sandhed, siger vi, hun har fristet en tung Skæbne.

Og vi kunne blive i Billedet og mane de Rædsler frem, som vi hver Dag bevæger os i, enten det saa er Moderens Søn eller Hustruens Mand, der i det vanvittige Tableau, Krigen, tvinges til at stille sig op for den dræbende Kugle, eller det er Familjens daglige Forsørger, der falder paa Arbejdets Mark

Utallige, utallige!

Derfor blæse være med Dronningen.

Nej, der er saavist ingen Grund til at juble over den stolte Forbrydelse, Kongemordet. Der dræbes kun én hvert andet Aar eller saa, endskønt der er nok af dem, og der af den Grund heller ingen Mangel bliver paa dem.

Jul. S.

Den virkelige Frihed vindes simpelthen ved fuldstændig at ophøre med at adlyde en hvilkensomhelst menneskelig Autoritet.

Leo Tolstoy.

Kvindens Forsørgelse blev hendes Menneskeligheds Dødsdom.

Søjlebogen.

Anarkisme og Forbrydelse

Om en fornylig forefalden sjælden raa Begivenhed berettes:

En ældre Vævermester her i Byen var beskæftiget med at opstille en Væv. Da han ikke alene magtede Arbejdet, søgte han Assistance og fik da paa Gaden tilfældig fat i et Par unge Mennesker, der mod et lille Vederlag med Glæde ydede deres Hjælp. Kort efter at de var gaaede, vendte imidlertid den ene tilbage, trængte sig ind paa Værkstedet, hvor han tilegnede sig et Uhr, der hang paa Væggen og vilde derpaa skyndsomst forsvinde. Da Væveren stillede sig hindrende ved Døren, trakterede Bøllen ham med en Skalle, saa den Overfaldne sank om med knust Næseben. Men ikke nok med det. Umennesket bearbejdede derpaa Mandens Hoved saaledes med en Rullestok, at det tilsidst sad i en blodig Masse paa den Bevidstløse.

Denne Handling skulde man tro maatte af alle Mennesker, hvor forskellige deres Anskuelser end kunde være, betegnes som raa og modbydelig, absolut forkastelig. Men det er dog trolig, at ogsaa en saadan Gerning vil finde sine enkelte Forsvarere. Der er i den senere Tid dannet en lille Klike Personer, kaldende sig Anarkister, der fornægter *al* Moral, og som følgelig godkender selv den ryggesløseste Handling.

Af hvad Art denne Gruppes „Anarkisme" er, illustredes fortræffeligt af følgende Begivenhed, der er indtruffen for ikke længe siden.

Hos en herboende Anarkist indfandt en af disse „Kammerater" sig en Dag, for at anmode om en Pengehjælp, et „Laan" paa ti Kroner. Han forklarede, at fik han ikke de Penge, vilde han den næste Dag blive sat fast. Hvorvidt dette Foregivende nu var sandt eller ej skal være usagt. Men da vor Meningsfælle ikke i Øjeblikket kunde undvære Pengene, maatte Anmodningen følgelig afslaas. Uheldigvis vilde Skæbnen, at to Tikronesedler laa fremme paa et Bord, bestemte til at betale en ventet Regning med. Under Samtalen stikker pludselig den Fremmede den ene Pengeseddel i Lommen og var ikke at formaa til atter at tilbagelevere den. Da Ejermanden nu ikke, i Følge sin Karakter og Dannelse, kunde eller vilde anvende Vold, fjernede „Individualisten" sig ganske rolig med en Bemærkning om, at det endda var godt, at han ikke tog den anden Seddel ogsaa!

Denne Gernings Psykologi giver Anledning til en Del Betragtninger og fremtvinger en Redegørelse af Grænselinjerne mellem Anarkisme og Forbrydelse, mellem det menneskelige og umenneskelige.

Fremgangsmaaden ved det førstnævnte, kyniske Overfald er absolut ikke anarkistisk. Det beror sikkert paa en ren Tilfældighed, at ikke den Overfaldne blev myrdet. Men dette — at ødelægge Menneskeliv for en relativ ubetydelig Værdis Skyld, der tilmed ranes til personlig Fordel — en saadan Handling er blottet for *al* Moral og dermed umenneskelig.

Den samme Konklusion gør sig gældende med Hensyn til det omtalte Pengerøveri, der er lige saa fjærnt fra virkelig Anarkisme.

Ved praktisk Anarkisme maa forstaas den agressive eller passive Modstand mod *Staten* og dens Institusjoner, der f. Eks. kan give sig Udslag i Skattenægtelse, Militærnægtelse og Religionsnægtelse, ved at undlade Daab, Konfirmasjon, Bryllup o. s. v.

De omtalte „Individualister" vil maaske hertil sige, at under Staten henhører jo enhver, der er Statsborger, og at ethvert Angreb paa dennes Ejendom er forsvarligt, da den første Betingelse for Anarkiet er Ejendommens Afskaffelse. Hertil er at bemærke, at Forudsætningen for at en Handling kan kaldes anarkistisk, er dens absolute *Retfærdighed.*

Retfærdigheden er den solide Basis, hvorpaa hele den anarkistiske Lære hviler, og det saavel den saakaldte individualistiske som kommunistiske Anarkisme.

Anarkisten maa derfor, før han gaar agressivt til Værks overfor den enkeltes Ejendom, nøje vide Besked med Vedkommendes Forhold og *hvad* han ejer, for at Handlingen kan være i Overensstemmelse med anarkistisk Moral. I modsat Tilfælde begaas simpelthen en Forbrydelse.

En højtudviklet Moral er og maa blive det ideale Anarkis Hovedhjørnesten, vel at mærke ikke en konstrueret Ejendoms- eller Tyvemoral som den, hvorover det nuværende Samfund er bygget, men den menneskelig naturlige Moral, der erkender Individets absolute Handlefrihed

og saaledes lægger hele Ansvaret paa den enkelte. Ansvarsfølelsen er den Faktor, som det statslige Samfund brutalt og planmæssigt nedtramper ved Hjælp af sine Ødelæggelsesredskaber: Lovene, Skolerne, Ægteskabet, Militærvæsenet, Kirken o. s. v., som gennem sine tusinder af Forskrifter trælbinder Tanke, Følelse samt først og sidst Handling, og derved paa Forhaand gør Individet uselvstændigt og ansvarsløst.

Sædvanlig plejer man at betegne enhver Handling eller Tanke, der ikke er i Overensstemmelse med den nugældende Slavemoral, som umoralsk. Af ovenstaaende fremgaar det tydeligt nok, at tvertimod en Anarkist maa være langt mere moralsk end andre, kun at hans Moral er en ganske anden, af virkelig menneskelig og ædel Art.

Naar derfor, som i den sidste Tid, enkelte „Individualister", dækkende sig bag Anarkismens rene Lære, sparker *al* Moral fra sig, for i Ord og nu sidst i Handling at give sig den tøjlesløse, dyriske Egoisme i Vold, da skal det siges, at en saadan Fremfærd intet har med Anarkisme at gøre.

Og hvad der gør det omtalte Pengerøveri saa usigeligt usselt, er Udøverens Forvisning om at han i Kraft af sine brede Næver i Øjeblikket formaar ansvarsløst at begaa den skændigste og vilkaarligste Handling. Han ved nemlig, at hans Offer i Følge sine Anskuelser som Anarkist, ikke kan løbe til Samfundets Beskyttelsesmidler, ikke kan ty til Politi, Domstole o. s. v. — Forøvrigt bør, i Parentes bemærket, Penge være den Værdi, en Anarkist sidst tilegner sig, da de efter hans Anskuelser er en af Hovedkilderne til Samfundets Raaddenskab.

En Person, der optræder paa den nævnte Maade overfor den virkelige Anarkist, viser, at den sidste Gnist af Moral er forsvundet hos ham, og at han dermed er traadt ud af de menneskelige Væseners Kreds. Kun Fornuften og dens naturlige Afkom, Moralen, som er Ekstrakten af Forestillingerne om Menneskets Handlemaade overfor sine Omgivelser — kun disse aandelige Værdier berettiger til Menneskenavnet, hvorimod et Individ, der ganske mangler disse Egenskaber, maa betragtes og behandles som en uvan Tyr.

J. M.

Vor Skarnkasse.

Gengangeren. Vort Blad er atter en Gang bleven slaaet ihjel. Denne Gang er det Middagsposten, som har ført os paa Dødslisten ved en Meddelelse om, at Hans Jæger i det *engang udkommende* Blad »Anarkisten« har skrevet en Artikkel om de rigtige og de gale Bomber.

At den første Meddelelse ikke hører til de rigtige, men er absolut gal, har Læseren i Øjeblikket Bevis for, og da Hans Jæger ikke har skrevet et Ord i noget af vore hidtil udkomne Numre, hører altsaa ogsaa denne Meddelelse til Middagspostens gale.

Til samme Blad var der forøvrigt kort efter Drachmanns Død indsendt nedenstaaende Digt, der ikke fandtes værdig til Optagelse. Vi overlader til Læseren at drage Sammenligningen med Middagspostens poetiske Frembringelser

Holger Drachmann.

Død og stille den farende Svend
ligger kold nu paa Lejet,
Knokkelmanden ham sindigt har mejet,
taget Evnen han ejed'
fra ham igen.

Ros Du fik i det fuldeste Maal,
Daddel gav Dig en Skare,
ej for Sladder Du tog Dig i Vare,
kækt Du drak hver en Fare
bort i en Skaal.

Lignet blev Du ved bølgende Hav,
bredt for undrende Blikke;
men dets *Dybde*, den kendte Du ikke
— ej som Tænker skal ligge
Støvet i Grav.

Kunstner var Du af Legem og Sjæl,
hvor kun andre er Gæster,
glansfuldt staar Du som Sprogets Stor-Mester,
Fantasiernes Fester
og blev vort Held.

Højt jeg din Trods mod Tiden har sat,
mod Filistrenes Lader.
Som Du *vilde* i Stræder og Gader —
trods skræppende Skader
— bar Du din Hat!

Filosofi. »Det kommer ikke an paa, hvad man siger, men hvad man er«.

Denne selvmodsigende Bemærkning af Johs. V. Jensen egner sig fortrinligt som Vrøvlehovedernes Devise, og dens Forfatter fastslaar dermed Værdien af, baade hvad han e r og hvad han s i g e r.

Det gror. En Korrespondent, kaldet Mak, hvis Værk i dette Tilfælde svarer udmærket til Navnet, har i Tyendebladet leveret en savlende Panegyrik over Borgbjerg og den Mak'ske Hjærtenskær Elisabeth Jørgensen. Om Førstnævnte siges, at han i Modsætning til andre staar med begge Ben paa Jorden. Nuvel, lad gaa med Benene; men hvor er Hovedet? Jo, det er saa velsignet dybt begravet i Ædetruget! og nu har vi Fornøjelsen at se Mak og hans Gine løbende omkap til Truget, halende Borgbjerg i Frakkeskøderne, for at han skal løfte dem op, saa ogsaa de kan stikke paa Varerne. Borgbjerg har ganske vist for nylig snakket om, at Forrædere giver man et Spark, men Gine bliver nok alligevel taget saa godt under Armene, at hun om nogle Aar vil svulme af socialdemokratisk Bourgeoisifedme, indpakket i et raslende Silkebrus. Til den Tid vil hendes fænomenale gymnastiske Færdighed næppe være saa stor som nu, hvor hun har vist som oratorisk Æltemaskine at kunne behandle den Borgbjergske Svada med samme Virtuositet som den Krapotkinske Surdejg. Men Et er sikkert: Den Væmmelse, hun inderst føler for sig selv, vil ikke forsvinde. Det revolutionære Sindelag hun en trist Novemberdag, ved en Kammerats Grav, gav saa smukt Udtryk, vil nemlig — om end Talen ved hin Lejlighed var dikteret af Forfængelighed — vinde mere og mere Terræn og omsider kaste den umenneskelige Samfundsform over Ende, som hun nu, i alt for graadig Forslugenhed, søger at bide sig fast i.

Generalerne. P. Knudsen og Borgbjerg holdt forleden Aften, for en lille velindekserseret Afdeling Tropper i Koldinggade, et Par Timers Forelæsning i »Den kommunale Forfatning«. Efter at ældste Officer ikke uinteressant havde meddelt lidt om Skolerne, Begravelsesvæsenet, W. C.'erne, Politiet og Kloakerne, instruerede Borgbjerg i Valgretsforliget og Forholdstal-Valgmaaden. Under Omtalen af denne udfoldede Generalen en saa arithmetisk Færdighed, at de rettroendes Ansigter maabede uforstaaende i dybeste Ærbødighed, og da Borgbjerg sluttede med at betegne nævnte Valgmaade som i Grunden fortræffelig, men i Virkeligheden slet, lød et kraftigt og taknemligt Bifald ham i Møde. En Fremmed, der ikke hørte til Menigheden, vovede nu at staa op og protestere, ikke alene mod Forholdstallet, men overhovedet mod al Valgret, baade den lige og ulige, den almindelige og den ualmindelige, fordi Vælgerne kun betragtedes som *Stemmekvæg.* Ved dette Ords Nævnelse lød en forbitret Mumlen i Salen; men da den dyrebare General i sit Svar betonede, at al Seperatistbevægelse skulde slaas ned ved Hjælp af en kraftig *Partidisciplin* (Stemmekvæg), drønede de rettroendes Bifald ham i Møde. Men Generalen forstaar ogsaa at turnere en Replik. Ved Ordet Partidisciplin hævede han Haanden og førte, som med en usynlig Pisk, Slaget ned over Tilhørernes Rygstykker, og gav ved sin hele Person det livagtigste Billede af en løssluppen Kosak. Men Generalens udsøgte Opmærksomhed hypnotiserede ogsaa en af de Menige til at raabe et: Borgbjerg leve!

Mødet var saaledes i alle Maader vellykket, alene med Undtagelse af den lille, snurrige Dirigent, der i lutter Tjenstivrighed søgte at afstedkomme Forstyrrelser i Andagten — heldigvis uden Resultat.

Lovsang. Kaj Hoffmann har haft den mærkelige og sjældne Idé at kaste sig for Fru Justitias Fødder i følgende Linier:

Slumrer ej en Klang af Lurer
i de Gamles Lov?
Tankens graa Arkitekturer,
har de Pragt behov?
Lov og Ret for de Udkaarne
er to strenge, skønne Taarne
— Lov og Ret er som en Rude
mod det Blaa derude!

Vi kunde næsten ønske at den retsvidenskabelige Versemager ved en Fejltagelse maatte stikke Hovedet gennem Ruden, da vilde maaske d'Hrr. Alberti eller Levins Glasskaar ændre Hymnen en lille Smule, omtrent herhen:

Slingrer ej i gamle Skurer
hver en Slavelov?
Vanvids graa Arkitekturer,
har de mer behov?
Lov blev skabt for Trællebaarne
med dens usle Fangetaarne
— Retten ses bag Lovens Rude
i det Blaa derude!

Til H. Zisly, Paris

Vi har modtaget et Bind med 5 Broschyrer samt forskellige Artikler, alle omhandlende den saakaldte naturistiske Bevægelse (bort fra Civilisationen, tilbage til Naturen!) Forfatteren til Broschyrerne og Artiklerne er Henry Zisly i Paris, den utrættelige Forkæmper for Naturismens Idé. Vi sender ham her vor bedste Tak. I næste Nr. af »Anarkisten« vil vi skænke Idéerne en nærmere Omtale.

Red.

Brev fra London.

Kære Kammerater!

Anarkistkongressen i Amsterdam har ment det var gavnligt at have et Organ, som sætter Kammerater i de forskellige Lande i Forbindelse med hinanden. Der har derfor dannet sig *et internationalt Korrespondancebureau.* Bureauet vil danne et anarkistisk Arkiv, som staar til Disposition for alle Kammeraterne, og beder derfor alle Anarkister om at indsende mindst *to Eksemplarer* af alle anarkistiske Blade og Pjecer.

Bureauet beder om Bidrag til Støtte.

Alle Breve, Blade og Bidrag bedes sendt til Kammerat A Schapiro, 163, Jubilée Street, London E., England.

Følgende Pjecer faas hos Undertegnede:

Krapotkin: »Krigen« (10 Øre), »Lønsystemet« (5 Øre), »Til de Unge« (10 Øre).
Most: »Til Proletariatet« (5 Øre) og »Det fri samfund« (10 Øre).
Roller: »Den sociale Generalstrejke« (15 Øre).
Nacht: »Den revolutionære Bevægelse i Rusland« (25 Øre).
V. de Cleyre: »Forbrydelse og Straf« (25 Øre).
Anarkismens Katekismus (5 Øre).
Tucker: Staten og Individet (10 Øre).

mod Indsendelse af Betaling, ogsaa i Frimærker, samt Porto.

Rolf Hammer,
Falkonerallé 5, København F.

Alle anarchistische Blätter werden aufgefordert Tauch-Exemplaren an unser Redaktion':
J. Mortensen, Nørrebrogade 90, 2. o. G., Kopenhagen, zu senden.

Nous demandons à toutes les gazettes anarchistes exemplaires d'èchange envoyer apres l'adresse:
J. Mortensen, Nørrebrogade 90, 2. o. G., Copenhague.

All communications, exchanges etc. for „Anarkisten" to be adressed our expedition:
J. Mortensen, Nørrebrogade 90, 2. o. G., Copenhagen.

ANARKISTEN
faas hos
Nielsen, Nørrebrogade 90, København.
Wessel, Skolgatan 9, Malmø.
R. Nielsen, Sµelsgatan 31½, Lit. I., Freudenborg, Landskrona.
Sjögren, Kyrkogatan 13, 2, Halmstad.
Lindstam, Skolgatan 24, Norrköping.
Lian, Storgaden 20, 4., Kristiania.
Holmström, Rörstrandsgatan 32, Stockholm.

Tryk: Jul. Hansen.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS